

MARIJA ŠERCER

ZBIRKA
DRAGUTINA SCHWARZA

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE

MARIJA ŠERCER

ZBIRKA
DRAGUTINA SCHWARZA

Urednik
Prof. Ivan Barbarić

Zagreb, 1983.

Tekstovi kataloških jedinica dokumentacije:

Prof. Vera Borčić

Tekstovi kataloških jedinica uniformi:

Prof. Boris Prister

Prijevod sažetka na njemački:

Micheline Popović

Prijevod arabičkih tekstova:

Dr Muhamed Ždralović

Lektor:

Prof. Stjepan Janjić

Restauratorske zahvate izvršio:

Janko Jeličić

Fotografije:

Josip Vranić

Tisak:

JUMENA, Zagreb, Šalata bb

SADRŽAJ

Predgovor	7
Zbirka Dragutina Schwarza	9
Zusammenfassung	16
Katalog	17
Ilustracije	33

U 1982. godini Povijesni muzej Hrvatske otkupio je sredstvima RSIZ-a u oblasti kulture i USIZ-a za kulturu grada Zagreba zbirku oružja i uniformi Dragutina Schwarza. Poslije muzeološke obrade, čišćenja i restauriranja predmeta zbirka se pokazuje javnosti. Smatramo da je potrebno ukazati na značenje ovog otkupa, najvećeg po broju predmeta od završetka II svjetskog rata, na njegovu vrijednost te na zanimljivost zbirke kao cjeline. Izložbu prati katalog koji nije samo vodič nego i informacija o podacima, koje nam predmeti pružaju.

Prof. Ivan Barbarić

ZBIRKA DRAGUTINA SCHWARZA

Opći podaci

Zbirka Dragutina Schwarza sastoji se ukupno od 50 predmeta među kojima je 45 komada oružja i 5 dijelova uniformi. Osnivač zbirke bio je austrougarski generalmajor Ivan Schwarz (1863—1918). Zbirka u izvjesnom smislu odražava njegov životni put od kadeta vojne akademije do višeg oficira, kao i njegove sakupljačke mogućnosti u mjestima službovanja.

Nove političke prilike nastale poslije 1918. i strahote II svjetskog rata, najčešće su u potpunosti uništile ili raspršile oružje pojedinih vojničkih obitelji. Zasluga je potomaka Ivana Schwarza, a osobito njegova sina Dragutina, što su s puno pažnje i pijeteta uspjeli sačuvati predmete vezane uz uspomenu svoga oca. Želja je bila Dragutina Schwarza da zbirka dođe u muzej. Stoga je zbirka, na zahtjev udovice Dragutina Schwarza Mare Schwarz, registrirana kod Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture kao zbirka Dragutina Schwarza.

Uz otkupljene predmete Povijesni muzej Hrvatske primio je na dar od Mare Schwarz veći broj osobnih predmeta, fotografija i spisa vezanih za ličnost Ivana Schwarza. Time je zbirka dobila na cjelovitosti.

Biografija Ivana Schwarza

Ivan Schwarz rođen je u Petrinji 1863. godine. Građansku školu završio je u Glini, a kadetsku u Karlovcu. Unovačen je 1881. a 1882. dodijeljen je kao kadet 11-oj c. kr. pješačkoj pukovniji. 1883. imenovan je kadetom časničkim zamjenikom. 1884. dodijeljen je 89-om, a 1885. 81-om kr. ug. domobranskom bataljunu. Iste godine premješten je na pokusno službovanje kr. ug. hrv. slav. oružničkom zapovjedništvu. 1885. imenovan je poručnikom. 1886. definitivno je premješten kr. ug. hrv. slav. oružničkom zapovjedništvu, gdje je ostao do smrti. 1891. postao je natporučnik. 1896. imenovan je kapetanom 2. klase, a 1899. postao je kapetan 1. klase. 1910. unaprijeđen je za majora, 1913. za potpukovnika, a 1915. za pukovnika. U veljači 1918. unaprijeđen je za generalmajora. 1. XI 1918. izvršio je samoubojstvo u vlaku Zagreb — Zidani Most.

Službovanje

U Srijemskoj Mitrovici proveo je 14 godina (1889—1903). Bio je oružnički vodni zapovjednik zadužen za nadzor Save od Rače do Zemuna. U Osijeku je proveo 6 godina (1904—1910). Bio je krilni zapovjednik s nadzorom Save od Broda do Zemuna. 1914. godine određen je za obilazak granice. Od 17. IX 1914. do 20. VIII 1915. službovao je u Zemunu. Od 1916. do smrti živio je u Zagrebu.

Obiteljski život

1895. oženio se Vojvodankom Celestinom Winkle. Imali su četvero djece:

- Paulu (1899—1971) rođenu u Srijemskoj Mitrovici,
- Viktoriju (1905—1981) rođenu u Osijeku,
- Celestinu (1907—1961) rođenu u Osijeku i
- Dragutina (1908—1981) rođenog u Osijeku.

Odlikovanja

Ivan Schwarz dobio je slijedeća odlikovanja i medalje:

- znak pohvale (Signum laudis), 1902.
 - Takovski krst IV razreda, 1903.
 - Jubilarni križ, 1908.
 - Viteški križ reda Franje Josipa, 1908.
 - Vojnički službeni znak (Militärdienstzeichen)
 - Znak sjećanja (Signum memoriae)
- Za zasluge u I svjetskom ratu dobio je:
- Vojnički križ za zasluge 3. razreda s ratnom dekoracijom i mačevima.

Svojevrsan kuriozitet iz života generalmajora Ivana Schwarza bio je zahtjev za dodjelu ugarskog plemstva, koji je podnio 1916. godine. Molbi je udovoljeno 1917. s time što je dobio ugarsko plemstvo bez predikata. Iste godine zatražio je dodjelu predikata. 5. VIII 1918. obaviješten je da mu je odobren predikat »de Petrinja«. Cijela ta procedura stajala ga je 709 kruna.

Oružje zbirke Dragutina Schwarza

U kataloškom dijelu objavljeni su svi otkupljeni predmeti zbirke Dragutina Schwarza (kat. br. 1—51 i kat. br. 55) i dio darovanih predmeta (kat. br. 52—54 i 56—79). Najbrojniji su predmeti oružja (kat. br. 1—45), zatim dijelovi uniforme (kat. br. 46—54), a ostalo su razni predmeti, fotografije, dokumenti i spisi vezani uz osobu Ivana Schwarza.

Oružje je razvrstano u tri skupine: u lovačko, vojničko i tursko oružje. Skupina lovačkog cruzja je najmanja. Sastoji se od lovačke puške, dvije posude za barut i srebrne trube. Lovska puška dvocijevka (položara), s paljenjem na piston, veoma je kvalitetna (kat. br. 1). Cijevi je izradio Jacob Just u Ferlachu čija je firma postojala već oko 1810. godine.¹ Pušku je dogotovio Johann Springer (1819—1875) koji je 1857. naslijedio trgovinu poznatog bečkog oružara Mathiasa Nowotnyja. Bio je također kraljevski, dvorski, komorski dobavljač.² Puška je nastala krajem 19. stoljeća. Njenu punu ljepotu kvari manjak desnog oroza. Posude za barut potječu iz 19. stoljeća. Jedna od njih, izrađena od prozirne zelenkaste rožine, nešto je starija, dok je posudica od srebra mlađa (kat. br. 2, 3). Srebrnu lovačku trubu (kat. br. 4) dobio je Ivan Schwarz na dar od dragonskog oficirskog korpusa imena Windschgrätz i brigadne oficirske škole za usposmenje na lovove održane u listopadu 1896. Ivan Schwarz je vjerojatno bio vrstan lovac. O tome svjedoče neke fotografije iz lova s ulovljenom divljači (kat. br. 67, 68, 69) i »lovna karta« (kat. br. 70) izdana u Zagrebu tri mjeseca prije smrti. U biografiji spominje (kat. br. 72), da je u vrijeme svoje mladosti kao poručnik, natporučnik i satnik (između 1885. i 1896. m. op.) u Kupinovu³ često pratio u lovu na orlove i čaplje prijestolonasljednika Franju Ferdinanda, brinući se za njegovu osobnu sigurnost.

Vojničko se oružje sastoji od 19 predmeta. To su većim dijelom sablje, među kojima je veoma vrijedna, dobro očuvana, husarska sablja druge polovine 18. stoljeća (kat. br. 5).⁴ Dva mača tipa schiavone s obnovljenim dršcima (kat. br. 6, 7) zanimljivi su po tipovima košarica. Jedan od njih (kat. br. 6) označen je žigom koji se javlja i na sječivu mača tzv. albanskog tipa (PMH 11581), a potječe iz 17. stoljeća.⁵

Koplja austrijskih ulana M 1864 imaju karakterističnu naglašenu jабuku (kat. br. 8, 9). 1875. ulani dobivaju novi model koplja bez kugle s oštrijim bodom. Stari tipovi kopalja se ne odbacuju, koriste se usporedo s novima sve do 1884, kada ih zamjenjuju puškama.⁶ Od tog vremena poneka koplja poslužila su za zidnu dekoraciju.

Sablje oficira austrijske pješadije M 1861 pripadale su vojničkoj opremi Ivana Schwarza (kat. br. 10, 11). To dokazuju i njegove fotografije (kat. br. 57, 60) kao i monogram IS ugraviran u negativu na zakovicu drška sablje (kat. br. 11). Sablja s košaricom na geometrijske proboje (kat. br. 12) propisana je za austrijsku konjicu 1861. godine. Sječivo je veoma usko i ne odgovara propisanoj širini. Kovano je u Solingenu i označeno znakom kvalitete: EISENHAUER. Među sabljama konjičkih oficira M 1861/69 (kat. br. 13, 14, 15, 16) s košaricama na kojima su probijene vitice ističe se sablja (kat. br. 15) s toledanskim sječivom. Sablja s mjedenim balčakom, na kojem je rukobran s dvije povijene prečke (kat. br. 17), propisana je za oficire srpske pješadije 1870. godine. Na hrptu sječiva nalazi se jetkani naziv firme: WEYERSBERG, KIRSCHBAUM & Cie. SOLINGEN, na sječivu su žigovi firme (kraljevska glava, glava s kacigom i WK&C).⁷ Na drugoj strani sječiva nalazi se oznaka srpskog grba s krunom. S obzirom da

je Ivan Schwarz 1903. dobio odlikovanje Takovskog krsta IV reda, pretpostavljamo da je i ova sablja u nekoj vezi s odlikovanjem odnosno s vremenom vladanja kralja Aleksandra Obrenovića (1889—1903).

Dva para mamuza (kat. br. 18, 19) i nabojnjača (kat. br. 22) pripadaju osobnoj vojničkoj opremi Ivana Schwarza. Dva su mehanizma na kremen (kat. br. 20, 21) bez oznaka i bez osobitosti. Bodež-nož (kat. br. 23) uveden je 1917. u naoružanje austrijskih navalnih četa.⁸ Izrađen je u mjestu Stos (Stosz) u istočnoj Slovačkoj kod firme Wlaszlovits.⁹

Tursko oružje je najbrojnije u zbirci Dragutina Schwarza. Od 22 predmeta tri su puške, šest pištolja, tri sablje, sedam jatagana, jedna cijev pištolja, bodež i šipka za nabijanje. Dvije su puške (kat. br. 24, 26) tipa tančice zvane još i arnautke. Te su puške sastavljali domaći oružari. Cijevi su najčešće »iz uvoza«, talijanskog podrijetla. Mehanizmi su turski, tipa »miquelet«, a kundak i usadnik su na osobit način ukrašeni. Puška (kat. br. 24) oblikom kundaka spada među čibuklije. Njeni drveni dijelovi ukrašeni su sedefnim pločicama i ornamentiranom mjedi. Cijev se redovito doraduje i ukrašava ukucavanjem srebrne žice. Na cijevi je žig s lavljim licem i žigom s nizom latiničnih slova bez smisla. U žigu, na pločici mehanizma za paljenje, nalazi se ime koje bi se moglo čitati kao Sejfullah.¹⁰ Kratka puška — karabin (kat. br. 25) slična je oblikom i ukrasom kundaka ranije spomenutoj. Na okovu, s lijeve strane kundaka, nalazi se ime majstora. Tekst je pisan nevještom rukom, ćirilicom: »Gradi Gligo tufečija (!) Užicu 1849.« S obzirom da su na ovoj vrsti oružja veoma rijetka imena domaćih majstora, a pogotovo oznake lokaliteta, ovaj nam je predmet osobito dragocjen. Osim toga, to je prva kratka puška tipa čibuklije koja je dospjela u zbirku oružja Povijesnog muzeja Hrvatske. Puška tipa roge (kat. br. 26) ima cijev s imitacijom imena čuvenog talijanskog puškara Lazara Cominazza (LAZARINO COMINAZIO) i žig s utisnutim trokutom s točkicama. Cijev je vjerojatno uvezena i radi boljeg plasmana označena imenom talijanskog majstora. Puška osvaja suzdržanom elegancijom. Okovana je u ornamentirani lim čiji se valoviti rubovi ne spajaju pa se između njih nazire drvo kundaka. Na taj način stvara se sklad boja srebrnastog lima, smeđeg drveta i mjedenih prstenova koji spajaju cijev s usadnikom.

Među pištoljima je osobito zanimljiv par označen na cijevima L. LAZARINO (kat. br. 27, 28). Mehanizmi za paljenje zapadnoevropskog su podrijetla. Ova vrsta pištolja susreće se u literaturi pod imenom »lazarinke«, a njihov opis upravo odgovara ovim primjercima: »Cijeli je drveni kundak našaran, a osim toga navezen livanjskim vezom. Na dnu cijevi imaju dagme (majstorova značka) . . . Ispod dagme poput krune urezao je majstor svoje ime: L. LAZARINO.«¹¹ Istini za volju, ugravirano ime je varka, a pravo ime majstora, proizvođača cijevi, krije se ispod krune u monogramu spojenih slova koja se u negativu čitaju INR. Zagonetka toga monograma još nije riješena. Oba su pištolja blještavo i raskošno opremljena. Na njima

se opaža »strah od praznog prostora« (horror vacui). Upravo to preobilje i raznovrsnost materijala ukazuje na pomanjkanje mjere i ukusa.

Pištolj na kremen (kat. br. 30) ima izvjesnu draž u primjerenosti ornamentike. Cijev je zanimljiva. Sastavljena je od fasetiranog i zaobljenog dijela koji su spojeni ornamentiranim prstenom s ukrasom akantusa. U gornjem dijelu cijevi žigovi su flankirani ljiljanima. Na prvi pogled cijev podsjeća na španjolske cijevi karakteristične za proizvodnju katalonskih majstora gradića Ripolla. Međutim, u žigovima se nalaze grčka i latinična slova, poredana bez smisla. Ljiljani su veoma grubo izvedeni. Uz njih je nevješta ruka ugravirala FONDON (LONDON?). Cijev je očito imitacija spomenutih cijevi iz Ripolla koje su se tijekom 18. stoljeća isto tako često falsificirale kao i cijevi s natpisom COMINAZZO.¹²

Pištolj na kremen (kat. br. 31) privlači skladnim proporcijama jajo-like glavice kundaka kao i ukrasima od rezanog srebrnog lima. Pištolj na kremen tipa šilje (kat. br. 29) tipičan je proizvod 19. stoljeća. Potječe iz neke radionice s područja zapadne Makedonije, Metohije ili sjeverne Albanije. Pištolj na piston (kat. br. 32) rad je nevještog majstora, a zanimljiv je svojom primitivnom rustikalnošću. Cijev pištolja (kat. br. 33) bogato je ukrašena grotesknim likovima ljudi i ptica. Cijev je vjerojatno nastala u 19. stoljeću.

Sablja-šaška (kat. br. 34) nema nekih posebnih obilježja. Na sječivu je ćirilicom jetkano ime »Varšavskij«, koje označuje majstora ili vlasnika. Nažalost, nisu sačuvane korice koje su sastavni dio ove vrste oružja. Dvije turske sablje (kat. br. 35, 36) paradnog su tipa i kvalitetne izvedbe.

Skupina od šest jatagana sastoji se od nekoliko veoma vrijednih primjeraka. U prvom redu to je jatagan u raskošnoj srebrnoj opremi, ukrašen filigranom i koraljima (kat. br. 37). On je zanimljiv tipološki primjerak jatagana — pravca (jatagan s ravnim sječivom) kakvog zbirka oružja Povijesnog muzeja Hrvatske još nije posjedovala. Jatagan (kat. br. 38) izradio je Ibrahim za Hasan agu 1845—1846. U Povijesnom muzeju Hrvatske nalazi se jatagan identične konstrukcije nastavka drška i slične ornamentike (PHM 290).¹³ Njegov majstor je nepoznat, a nastao je 1799—1800. Između ova dva jatagana nalazi se vremenski razmak od 45 godina. Ipak, njih povezuje jaka obrtnička tradicija koja se odražava u istovjetnosti obrade predmeta. Jatagan (kat. br. 40) nije datiran. Izradio ga je Hasan, a vlasnik mu je Ahmed. Obzirom da je zbirka jatagana Povijesnog muzeja Hrvatske obrađena, u popisu majstora ime Hasan nalazimo 1813—1814. Njemu se pripisuju dva jatagana (PMH 13048 i PMH 282).¹⁴ Zbog sličnosti oblika sječiva i načina ukrašavanja, pretpostavljamo da je isti Hasan izradio jatagan zbirke Schwarz. Stoga ga datiramo u vrijeme oko 1813—1814. Jatagan (kat. br. 41) bogato je ukrašen. S obje strane sječiva nalazi se pozlaćeni natpis. Prijevod teksta objavljen je u kataloškoj jedinici a bilješku dra Muhameda Ždralovića navodimo na ovom mjestu: »Zanimljivo je da je uz ime vlasnika ovoga jatagana upisana titula sejjid (arapski: as-

-sayyid — gospodin). Tu titulu, ukoliko se ne misli na duhovno nasljedstvo, imali su potomci Muhamedovog unuka Husejna, za razliku od titule šerif (arapski: aš-šarif — častan), koju su imali potomci drugog Muhamedovog unuka Hasana. Postoje evidencije prema kojima je u Bosnu došlo 18 rodova čije je porijeklo od spomenutih Muhamedovih unuka a sinova Alije i Fatime.¹⁵ Jatagan (kat. br. 39) pripada »bjelosapcima« (jataganima s bijelim drškom) s filigranskim ukrasom. Natpis se zbog oštećenja nije mogao pročitati, a godina bi se mogla razriješiti kao 1715. ili 1853. Smatram, da je jatagan najvjerojatnije nastao 1853. godine. Jatagan-nož (kat. br. 42) kvalitetan je proizvod domaćeg majstora. Nož (kat. br. 43) veoma je lijep primjerak, ukrašen s mjerom i ukusom. Oblikom drška i sječiva podsjeća na lovačke noževe zapadnoevropskog podrijetla. Prema dru Muhamedu Ždraloviću na sječivu se s obje strane nalazila molitva (dova) u obliku stiha, na turskom jeziku. Bodež (kat. br. 44) podsjeća na kavkaske kame samo u jednostavnijoj izvedbi. Šipka za nabijanje (kat. br. 45) dekorativan je predmet bez posebnih obilježja.

Dijelovi uniforme zbirke Dragutina Schwarz

Ivan Schwarz je u veljači 1918. unaprijeđen za generalmajora. U tu svrhu je nabavio u Budimpešti službenu, svečanu i gala generalsku uniformu. Obzirom da je to iziskivalo velike troškove 4. VIII 1918. zatražio je potporu od ministra zemaljske obrane (kat. br. 78).

U potpunosti i u veoma dobrom stanju sačuvala se gala uniforma crvene boje propisana za konjičke oficire. Ona se sastoji od kaputa-atile (kat. br. 47),¹⁶ i hlača (kat. br. 48). Od službene generalske uniforme sačuvan je svijetlo-plavi kaput-atila (kat. br. 46) a od zimske gala uniforme kaput-atila nekada optočen dabrovim krznom (kat. br. 50) i kalpak (kat. br. 52) s perjanicom (kat. br. 49). Uniformama pripada još i pojas (kat. br. 51) a cjelovitoj opremi generalmajora odgovara štap (kat. br. 55).

mr Marija Šercer

BILJEŠKE

1. E. Heer, Der Neue Stockel 1, Schwäbisch Hall, 1978, 605.
2. Isti, n. dj, 2, 1979, 1207.
3. Danas selo i sjedište općine u donjem Srijemu 36 km zapadno od Zemuna. EJ, 5, Zagreb, 1952, 453. Nekada vjerojatno lovište austrougarskih oficira bogato raznovrsnom divljači obzirom na blizinu Obedske bare.
4. O ovim sabljama opsežnije u katalogu: M. Šercer, Sablje, Zagreb, 1979, 18—19.
5. M. Šercer, Mačevi, bodeži, noževi, Zagreb, 1976, kat. br. 402.

6. F. Unterreger, Die Blankwaffen und deren Rüstungssorten im österreichischen Heer von 1860—1918, Militaria Austriaca 3, Beč, 1979, 98, tabla XVI/2.
7. Ova firma je nastala 1883. spajanjem dvaju poduzeća: Gebrüder Weyersberg (Braće Weyersberg) i firme W R Kirschbaum & Cie. a postojala je sve do 1930. J. Walter, The sword and bayonet makers of Imperial Germany 1871—1918, Brighton, 1973, 177—178.
8. F. Unterreger, n. dj, 117, tabla XXXII/54.
9. Ova je firma proizvodila bajunete, lovačke noževe i drugo oružje. Danas je njenu djelatnost nastavila firma SANDRIK s proizvodnjom pribora za jelo i dr. O. Vrba, Tschechoslowakische Blankwaffen 1918—1945, Deutsches Waffens Journal, Schwäbisch Hall, 1976, 9, 1045.
10. Arabičke tekstove na turskom oružju pročitao je i obradio dr Muhamed Ždralović, znanstveni suradnik Orijentalne zbirke JAZU.
11. V. Čurčić, Starinsko oružje, Sarajevo, 1926, 12.
12. U. Knispel, Faustfeuerwaffen, München, 1974, 57.
13. M. Šercer, Jatagani u Povijesnom muzeju Hrvatske, Zagreb, 1975, kat. br. 21, tabla III.
14. Ista, n. dj, kat. br. 48 i 106, str. 13.
15. Opširnije o ovome u knjizi dra Fehima Nametka, Fadil-paša Šerifović pjesnik i epi-grafičar Bosne, Sarajevo, 1980, 56—58.
16. Od 1817. dolamu nazivaju atilom. Krojena je uz tijelo i bogato ukrašena gajtanima. E. Mialkowszky, Korok, divatok (Vremena, mode), Budimpešta, 1978, 46.

ZUSAMMENFASSUNG

Im Jahr 1982 erwarb das Historische Museum Kroatiens eine Sammlung von Waffen und Uniformenteile, die dem Besitz des österreichisch-ungarischen Generalmajors Ivan Schwarz (1863—1918) entstammt. Die Sammlung besteht aus 45 Waffen und 5 Uniformteilen. Sie weist alle Merkmale von Sammlungen aus Offiziersfamilien auf. Zu ihr gehören Militär- und Jagdwaffen und ebenso Waffen, die an Orten gesammelt wurden, wo der Besitzer im Dienst war (Mitrovica, Osijek). Den Nachfahren Ivan Schwarz', und ganz besonders seinem Sohn Dragutin (1908—1981), ist es zu verdanken, dass die Sammlung vollständig erhalten geblieben ist. Auf den Antrag seiner Witwe hin, wurde sie als Sammlung von Dragutin Schwarz beim Regionalen Amt für Denkmalschutz eingetragen.

Die Sammlung setzt sich aus folgenden Gegenständen zusammen: Jagdwaffen (Kat. Nr. 1—4): ein doppeläufiges Gewehr mit Perkussionschloss, zwei Pulverflaschen und einem Silberhorn mit Widmung aus dem Jahr 1896.

Militärwaffen (Kat. Nr. 5—23): ein Husarensäbel, 18. Jahrhundert, zwei Schiavonen, zwei österreichische Ulanenpiken M 1864, zwei Offizierssäbel der österreichischen Infanterie M 1861, ein Säbel der österreichischen Kavallerie M 1861, vier Offizierssäbel der österreichischen Kavallerie M 1861/69, ein Offizierssäbel der serbischen Infanterie M 1870, zwei Sporen, zwei Steinschlossmechanismen, eine Patronentasche und ein Dolchmesser für österreichische Sturmtruppen aus dem Jahr 1917.

Türkische Waffen (Kat. Nr. 24—45): zwei Steinschlossgewehre vom Typus »Čibuklija«, ein Steinschlossgewehr vom Typus »roga«, ein Steinschlosspistolenpaar mit gefälschten Kennzeichen L. LAZARINO, drei Steinschlosspistolen, typisch für einheimische Werkstätten, eine Pistole mit Perkussionsschloss in primitiver Anfertigung, ein Pistolenlauf mit ungewöhnlicher Dekoration, ein Kosakensäbel »Schaschka«, zwei türkische Paradesäbel, sechs Jatagane, ein türkisches Messer, ein Dolch und ein Ladestock.

Die Uniformenteile setzen sich aus einzelnen Stücken von Dienst-, Parade- und Galauniformen zusammen, die Ivan Schwarz nach seiner Ernennung zum Generalmajor 1918 in Budapest anfertigen liess. Es sind ein hellblauer Rock-attila (Kat. Nr. 46), ein roter Rock-attila (Kat. Nr. 47) mit Hose (Kat. Nr. 48), ein Kalpak (Kat. Nr. 52) und Federbusch (Kat. Nr. 49), sowie ein weisser Rock-attila (Kat. Nr. 50), mit Biberpelz besetzt.

Die Witwe Dragutin Schwarz' hat dem Museum eine Anzahl von Dokumenten, Fotografien und anderen Gegenständen, die mit der Person Ivan Schwarz' verbunden sind, geschenkt. Sie sind zwar kein Bestandteil der Sammlung, sind aber in diesem Katalog erfasst.

K A T A L O G

Lovačko oružje

1. PUŠKA LOVAČKA Ferlach i Beč, druga polovina 19. stoljeća
Dvocijevna položara sa sistemom paljenja na piston. Cijevi uzdužno postavljene, brunirane, iznutra glatke, spojene damasciranom trakom na kojoj je sprijeda mušica, a s gornje strane natpis: J. JUST FERLACH. Ispod cijevi kratki usadnik s polugom za izdizanje cijevi. Pločica mehanizma ukrašena lisnatom viticom u koju je ukomponiran tekst: SPRINGER (zdesna), IN WIEN (s lijeva). Na hrptu kundaka između oroža polje s pozlaćenim križem. Okidač dvostruki s branikom. Kundak drven, potkovan, bez »obrazu«. Na rubu kundaka i ispod cijevi po jedna alka za uvođenje remena.
Manjka desni oroz.
Cijela dulj. 117 cm, dulj. cijevi 74,5 cm, promjer 18 mm
Inv. br. 31239
2. POSUDA ZA BARUT Prva polovina 19. stoljeća
Posuda u obliku ploske izradene od prozirne rožine. Vrat s mjedenim okovom. Na rubovima posude četiri kolutića u koje je uveden zelenkasti gajtan.
Vis. 16 cm, šir. 9 cm
Inv. br. 31275
3. POSUDA ZA BARUT Druga polovina 19. stoljeća
Posudica od srebra križno oblikovana s cilindričnim vratom, nastavcima i lepezasto proširenim dnom. Na jednom od nastavaka kolutić s provedenim gajtanom.
Manjkavo. Nedostaje čep jednog cilindričnog nastavka.
Dno restaurirano.
Vis. 16,5 cm, promjer dna 6,2 × 4 cm
Inv. br. 31276

4. TRUBA srebrna lovačka u smeđem etuiu Beč (?), 1896.
Truba ljevkasta oblika na ustima proširena, označena graviranim prigodnim tekstom: »Vom Offizierscorps der Windischgraetz Dragoner und der Brigade Offiziers-Schule. Zur Erinnerung an die Jagden im October 1896.«
Dulj. 32 cm
Inv. br. 31280

Vojničko oružje

5. SABLJA HUSARSKA Druga polovina 18. stoljeća
Držak drven ovijen užetom i presvučen kožom. Ledni okov od mjedi s plitkom kapom i zakovicom. Rukobran od mjedi nastavlja se pod pravim kutom u krsnicu s ravno pruženim krakom i profiliranim završetkom. Na krsnici dvokraki jezik od balčaka. Sječivo šire, jednobrido sa žlijebom s obje strane, pri vrhu dvobrido. Na jednoj strani gravirani lik Immaculate i tekst: »Maria Mater Dei Patrona Hungaria (!) Subtuum (!) Prösidium (!) Confugio.« Na drugoj strani znak dvostrukog križa s natpisom: »In Hoc Signo Vincas« a ispod njega tekst: »Deus Exercituum Bellator fortissime (!) esto mecum.« Na trnu sječiva žig s crnačkom glavom.
Korice drvene presvučene kožom i okovane mjedenim okovima s imitacijom nabora. Na gornjem i srednjem okovu koluti za privješanje. Restaurirano. Obnovljena koža na dršku. Na koricama novi vezni lim. Cijela dulj. 89 cm, dulj. sječ. 76,5 cm, šir. sječ. 5 cm, korice 77 cm
Inv. br. 31255
6. MAČ-SCHIAVONA 17. i 19. stoljeće
Držak noviji izrađen od metala, brazdan. Glavica drška od željeza, osmerokutna s ispupčenim sredinama. Košarica od željeza rebrasta s dekorativno oblikovanim i ukrašenim prečkama. Čaporak košarice zavinut naprijed.
Sječivo čelično, dvobrido s kraćim žlijebom po sredini. Sprijeda između žigova: IVIDALDBELL a sa stražnje strane znak vuka.
Korice manjkaju.
Cijela dulj. 102 cm, dulj. sječ. 89 cm, šir. sječ. 4,6 cm
Inv. br. 31270
7. MAČ-SCHIAVONA 17. i 19. stoljeće
Držak noviji izrađen od metala, brazdan. Glavica od mjedi, trapezoidna oblika s naglašenim »ušima« i rozetama s obje strane. Košarica od željeza s jednostrukom mrežom na rubu i brazdanim prečkama. Čaporak košarice zavinut naprijed.

Sječivo ravno, dvobrido s uskim, kratkim žlijebom po sredini. Sprijeda, na kraju žlijeba, grubo gravirani znak zemaljske jabuke. U gornjem dijelu sječiva s obje strane po dva znaka u obliku slova S. Korice manjkaju.
Cijela dulj. 103 cm, dulj. sječ. 90 cm, šir. sječ. 4 cm
Inv. br. 31271

8. KOPLJE austrijskog ulana M 1864 Od 1864. do 1884.
Koplje od pročišćenog čelika (Gerbstahl), dvobrido s jakim grebenom s obje strane, kraćim vratom i jabukom, učvršćeno pomoću dvije šine na zaobljenu motku od crvenkaste bukovine sa zašiljenim okovanim završetkom.
Cijela dulj. 261 cm, dulj. koplja 21 cm, dulj. koplja s šinama 83 cm
Inv. br. 31282
- 9 KOPLJE austrijskog ulana M 1864 Od 1864. do 1884.
Opis isti kao kod kat. br. 8.
Inv. br. 31283
10. SABLJA oficira austrijske pješadije M 1861 Od 1861. do 1918.
Držak drven presvučen ribljom kožom, ovijen žicom. Ledni okov od željeza s plitkom kapom na glavi drška. Rukobran valovit sa zaobljenim uglovima nastavlja se u krsnicu s povijenim zadebljanjem na kraju. Na kraku krsnice dva proreza za zglobni gajtan.
Sječivo jednobrido, zakrivljeno, žlijebljeno s obje strane. Korice željezne s »krestom« na vršku i dva uska prstena. Na gornjem prstenu duguljasta ušica, a na donjem kolut za privješanje.
Uz sablju sačuvan crno-žuti zglobni gajtan s kičankom na kojoj je habsburški grb s monogramom FJ I (Franjo Josip I).
Cijela dulj. 92 cm, dulj. sječ. 78 cm, šir. sječ. 2,8 cm, korice 79,5 cm
Inv. br. 31253
11. SABLJA oficira austrijske pješadije M 1861 Od 1861. do 1918.
Opis isti kao kod kat. br. 10.
Na zakovici glavice drška monogram u negativu: I S (Ivan Schwarz). U gornjem dijelu sječiva s jedne strane: WEYERSBERG & STAMM SOLINGEN.
Obnovljen žičani ovoj drška.
Cijela dulj. 93,5 cm, dulj. sječ. 79,5 cm, šir. sječ. 2 cm, korice 81 cm
Inv. br. 31254
12. SABLJA austrijske konjice M 1861 Od 1861. do 1869.
Držak drven, brazdan, trbušast, presvučen ribljom kožom i ovijen tordiranom žicom. Ledni okov od željeza s »uhom« i plitkom kapom na glavici drška. Rukobran od željeza u obliku simetrične zdjelice ukra-

šene probojima pravilnih geometrijskih oblika. Na vanjskom rubu zdjelice dva proboja za zglobni gajtan. Sječivo usko, jednobridno, blago zakrivljeno, žlijebljeno s obje strane. Na sječivu s jedne strane: EISENHAUER. Na trnu: A. WS. C. Korice metalne s »krestom« na vršku i dva uska prstena. Na gornjem prstenu duguljasta ušica, a na donjem kolut za privješanje.

Cijela dulj. 94 cm, dulj. sječ. 80,5 cm, šir. sječ. 1,9 cm, korice 82,5 cm
Inv. br. 31256

13. SABLJA oficira austrijske konjice M 1861/69 Od 1861. do 1904.

Držak drven, brazdan, prekriven ribljom kožom i ovijen tordiranom žicom. Ledni okov od željeza s »uhom« nastavlja se u plitku kapu sa zakovicom na tjemenu. Rukobran od željeza proširuje se u simetričnu zdjelicu ukrašenu perforiranim viticama. Na vanjskom rubu zdjelice dva uska proreza za zglobni gajtan. Sječivo šire, jednobridno, blago zakrivljeno, žlijebljeno samo s jedne strane. Na sječivu natpis: EISENHAUER.

Korice metalne s »krestom« na vršku i dva uska prstena. Na gornjem prstenu duguljasta ušica, a na donjem kolut za privješanje.

Cijela dulj. 99 cm, dulj. sječ. 83,5 cm, šir. sječ. 3,8 cm, korice 87 cm
Inv. br. 31257

14. SABLJA oficira austrijske konjice M 1861/69 Od 1861. do 1904.

Opis isti kao kod kat. br. 13.

Oznake na sječivu: WEYERSBERG & STAMM SOLINGEN EISENHAUER (s jedne strane), ST. STRIBERNY (s druge strane) na trnu: F. O., s bočne strane: C R.

Cijela dulj. 97 cm, dulj. sječ. 80 cm, šir. sječ. 2,6 cm, korice 82,5 cm
Inv. br. 31258

15. SABLJA oficira austrijske konjice M 1861/69 Od 1861. do 1904.

Opis isti kao kod kat. br. 13.

Sječivo nije po propisima. Ima žljebove s obje strane. S jedne strane sječiva uokolo krune: ARTILLERIA F-ca DE TOLEDO 1889, s druge strane na dekorativan način izvedena slova: OSFSP.

Na trnu slovo G.

Obnovljen žičani ovoj drška.

Cijela dulj. 95,5 cm, dulj. sječ. 79,5 cm, šir. sječ. 3 cm, korice 84,5 cm
Inv. br. 31259

16. SABLJA oficira austrijske konjice M 1861/69 Od 1861. do 1904.

Opis isti kao kod kat. br. 13.

Na sječivu s jedne strane: SOLINGEN, s druge strane: FRANZ THILL^s NEFFE WIEN.

Uz sablju sačuvana crveno-bijelo-plava vrpca i crno-žuti gajtan s kićankom, na kojoj je s jedne strane habsburški grb, a s druge monogram FJ I.

Cijela dulj. 91,5 cm, dulj. sječ. 76 cm, šir. sječ. 2,7 cm, korice 77,5 cm
Inv. br. 31260

17. SABLJA oficira srpske pješadije M 1870 Od 1870. do 1920.

Držak drven, trbušast, presvučen ribljom kožom i ovijen tordiranom mjedenom žicom. Ledni okov od mjedi s »uhom« nastavlja se u plitku kapu sa zakovicom na tjemenu. Rukobran od mjedi lučno oblikovan s dvije povijene prečke. Krak rukobrana povijen i zadebljan.

Sječivo jednobridno, zakrivljeno, žlijebljeno s obje strane. Na hrptu sječiva: WEYERSBERG, KIRSCHBAUM & Cie. SOLINGEN. S jedne strane sječiva: srpski grb s krunom, s druge strane: kraljevska glava, glava s kacigom s W. K. & C.

Korice metalne s »krestom« i dva uska prstena. Na gornjem prstenu duguljasta ušica a na donjem kolut za privješanje.

Obnovljen žičani ovoj drška.

Cijela dulj. 97,5 cm, dulj. sječ. 83 cm, šir. sječ. 2,7 cm, korice 87 cm
Inv. br. 31261

18. MAMUZE (par) 19/20. stoljeće

Mamuze potkovasta oblika. Na kracima po dva duguljasta proboja za navođenje remena. S vanjske strane po sredini kraći uzdignuti vrat s kotačićem. U probojima remen s kopčom.

Dulj. 11 cm, šir. 8,5 cm

Inv. br. 31273

19. MAMUZE (par) 19/20. stoljeće

Mamuze potkovasta oblika. Na kracima s vanjske strane dugmeta u obliku polukalota. Po sredini na kratkom vratu nazubljeni kotačić. Na lijevom dugmetu kopča i remeni za učvršćivanje.

Dulj. 11 cm, šir. 8,5 cm

Inv. br. 31274

20. MEHANIZAM NA KREMEN 18/19. stoljeće

Mehanizam na kremen zapadnoevropskog tipa. Kompletan. Svi dijelovi ukrašeni.

Dulj. 13 cm

Inv. br. 31277

21. MEHANIZAM NA KREMEN 18/19. stoljeće

Mehanizam na kremen zapadnoevropskog tipa. Manjka gornja usna oroza. Svi dijelovi gravirani.

Dulj. 12 cm

Inv. br. 31278

22. NABOJNJAČA Od 1848. do 1918.

Nabojnjača izrađena od kože u obliku pačetvorinaste kutije s poklopcem na preklap od srebrnog lima. Na poklopcu mjedena aplika s habsburškim grbom i monogramom FJ I (Franjo Josip I). Na bočnim stana- ma ukraši trofejnog oružja. Nabojnjača navedena na remen od crvene kože koji je opšiven s vanjske strane crnožutom ukrasnom vrpcom.

Vis. 9 cm, dulj. 15,5 cm, šir. 4 cm

Inv. br. 31279

23. BODEŽ-NOŽ (Dolchmesser) 1917—1918.

Držak s drvenim oblogama i polukružnom glavicom. Krsnica od želje- za jajolika.

Sječivo čelično, jednobrido, pri vršku dvobrido. Na sječivu: WLASZ- LOVI(TS) STOSZ.

Korice od željeznog lima obojene maslinasto zelenom bojom. Sa straž- nje strane dvije duguljaste ušice u koje je uvedena kožna petlja za privješanje.

Cijela dulj. 33 cm, dulj. sječ. 20,5 cm, šir. sječ. 2,8 cm, korice 24,5 cm
Inv. br. 31272

Tursko oružje

24. PUŠKA duga na kremen tipa čibuklije 19. stoljeće

Cijev zaobljena, iznutra glatka, ukrašena tauširanim ornamentima na ustima, po sredini i u gornjem dijelu, gdje se nalazi još i žig s lavljim licem i nejasan natpis.

Mehanizam na kremen tipa miquelet. Na pločici mehanizma žig s tek- stom: Sejfullah (?).

Kundak drven obložen sedefnim pločicama i metalnom ukrasnom tra- kom na rubu. Usadnik ukrašen sedefnim trokutima učvršćen je uz cijev s pet mjedenih prstenova. U usadniku željezna šipka za nabija- nje. Okidač u obliku jezika bez branika.

Restaurirano. Obnovljen sedefni ukras i dva prstena.

Cijela dulj. 157 cm, dulj. cijevi 125 cm, promjer 15 mm

Inv. br. 31240

25. PUŠKA kratka na kremen tipa čibuklije Užice, 1849.

Cijev zaobljena, iznutra glatka, na ustima zadebljana, ukrašena tauši- ranom srebrnom žicom.

Mehanizam na kremen tipa miquelet. Okidač u obliku jezika s jedno- stavnim branikom.

Kundak drven ukrašen sedefnim pločicama. Na rubu kundaka mjedena perforirana ukrasna traka. Usadnik drven okovan ornamentiranom mje-

di. U usadniku željezna šipka za nabijanje. S lijeve strane kundaka ne- vještom rukom, ćirilicom, gravirano: Gradi Gligo tufečija Užicu 1849. Cijela dulj. 103,5 cm, dulj. cijevi 72 cm, promjer 18 mm
Inv. br. 31241

26. PUŠKA duga na kremen tipa roge 19. stoljeće

Cijev osmerostrano fasetirana, na ustima oblikovana u izduljenu ča- šicu, iznutra glatka. Na gornjem dijelu cijevi natpis: LAZARINO CO- MINAZIO i žig s trokutom i točkicama.

Mehanizam na kremen tipa miquelet. Okidač u obliku jezika s orna- mentiranim branikom čiji izduljeni krak završava malom drvenom ku- glicom.

Kundak drven obložen ornamentiranim probijenim limom koji prekri- va i usadnik. U žlijebu usadnika željezna šipka za nabijanje. Cijev i usadnik spojeni s tri mjedena prstena. Na kundaku i usadniku po je- dan kolut za privješanje.

Cijela dulj. 168,5 cm, dulj cijevi 138 cm, promjer 18 mm

Inv. br. 31242

27. PIŠTOLJ na kremen Prva polovina 19. stoljeća

Cijev bogato ukrašena, u gornjem dijelu osmerostrano fasetirana, na ustima zaobljena, iznutra glatka. Na cijevi žig s krunom i slovima koja se u negativu čitaju INR te natpis: L. LAZARINO. Ukrasi po sredini cijevi završavaju slovima SNI. Mehanizam na kremen zapadnoevrop- skog tipa kompletan. Uz rub pločice mehanizma nejasni znakovi.

Okidač u obliku jezika s ornamentiranim branikom.

Drvo kundaka i usadnika rezbareno i ukrašeno ukucanim mjedenim čavličima. Na donjem dijelu vrata kundaka ukucanom žicom izveden motiv dvokrake sablje Zulfikar. Glavica kundaka presvučena bogato ornamentiranim srebrnim okovom s poluloptastim nastavkom na dnu. Usadnik i cijev spojeni širokim srebrnim ornamentiranim okovom.

Cijela dulj. 54 cm, dulj. cijevi 34,5 cm, promjer 17 mm

Inv. br. 31243

28. PIŠTOLJ na kremen Prva polovina 19. stoljeća

Par od pištolja pod br. 27.

Inv. br. 31244

29. PIŠTOLJ na kremen Zap. Makedonija, Metohija ili sjev. Albanija, 19. stoljeće

Cijev u gornjem dijelu fasetirana, na ustima zaobljena, iznutra glatka. Mehanizam na kremen tipa miquelet, kompletan.

Okidač u obliku zavijenog jezika s ornamentiranim branikom. Kundak drven, u potpunosti presvučen ornamentiranom mjedi, na hrptu ukra- šen olovnim zrnima. Glavica kundaka uska šiljata.

Cijela dulj. 53,5 cm, dulj. cijevi 32 cm, promjer 15 mm
Inv. br. 31245

30. PIŠTOLJ na kremen 18/19. stoljeće

Cijev sastavljena od fasetiranog i zaobljenog dijela spojena poprečnim prstenom s ukrasom lukova i akantusovim lišćem. U gornjem dijelu cijevi duguljasti i ovalni žig flankiran s tri ljiljana. Uz njih nevještom rukom gravirano: FONDON (LONDON?). Rub na ustima cijevi pojačan prstenom. Cijev iznutra glatka. Mehanizam na kremen zapadnoevropskog tipa kompletan, naknadno ukrašen crticama.

Okidač u obliku zavijenog jezika s branikom.

Kundak i usadnik rezbareni. Na hrptu kundaka ukras od rezanog srebrnog lima. Glavica jajolika u tauširanom srebrnom okovu s polukuglastom izbočinom na dnu. Usadnik na rubu okovan.

Cijela dulj. 44 cm, dulj. cijevi 26,3 cm, promjer 18 mm

Inv. br. 31246

31. PIŠTOLJ na kremen Početak 19. stoljeća

Cijev u gornjem dijelu blago fasetirana, na ustima zaobljena, iznutra glatka. Na gornjem dijelu cijevi vidljivi ukras biljnih vitica.

Mehanizam na kremen zapadnoevropskog tipa kompletan s graviranim ukrasima na orozu i na pločici mehanizma.

Okidač u obliku zavinutog jezika s branikom.

Kundak drven s jajolikom okovanom glavicom. Na hrptu ukrasi od rezanog srebrnog lima. Usadnik rezbaren.

Restaurirano.

Cijela dulj. 49 cm, dulj. cijevi 32 cm, promjer 17 mm

Inv. br. 31247

32. PIŠTOLJ na piston Oko 1850.

Cijev u gornjem dijelu blago fasetirana, na ustima zaobljena, iznutra glatka.

Mehanizam na piston primitivne izrade.

Okidač u obliku jezika bez branika.

Kundak i usadnik od drveta. Glavica kljunasto oblikovana. Na rubovima jednostavna geometrijska ornamentika. Usadnik i cijev spojeni prstenom.

Cijela dulj. 44,5 cm, dulj. cijevi 28 cm, promjer 17 mm

Inv. br. 31248

33. CIJEV pištolja 19. stoljeće

Cijev s »repom« u gornjem dijelu blago fasetirana, na ustima zaobljena, iznutra glatka. Gornja površina bogato ukrašena čudnovatim ljud-

skim i životinjskim likovima. Između pojedinih polja ukucana valovita žica.

Cijela dulj. 36,7 cm, dulj. cijevi 32 cm, promjer 18 mm

Inv. br. 31249

34. SABLJA kozačka »šaška« 19. stoljeće

Držak od kosti s karakterističnom zaobljenom i rascijepljenom glavicom.

Sječivo jednobrido, zakrivljeno s tri uska žlijeba uz hrbat. U žljebovima zupčasti ukras. Na sječivu s jedne strane ćirilicom: Varšavskij. Korice manjkaju.

Cijela dulj. 91 cm, dulj. sječ. 76 cm, šir. sječ. 3 cm

Inv. br. 31250

35. SABLJA turska, paradna 19. stoljeće

Držak od kosti s povijenom, probijenom lukovičastom glavicom, ukrašen ukucanom žicom. Krsnica dulja, od mjedi s ravno pruženim zadebljanim kracima i dvostrukim tankim jezikom po sredini.

Sječivo tipa šamšir bez ukrasa i natpisa.

Korice drvene presvučene u kožu, okovane u većem dijelu i obuhvaćene s dva prstena na kojima su koluti za uvođenje gajtana.

U probiju drška gajtan s kičankom.

Držak restauriran. Obnovljena koža na koricama.

Cijela dulj. 95 cm, dulj. sječ. 82 cm, šir. sječ. 3 cm, korice 84,5 cm

Inv. br. 31251

36. SABLJA turska, paradna 19. stoljeće

Držak od kosti s većom, povijenom, probijenom, lukovičastom glavicom. Krsnica kraća s ravno pruženim zadebljanim kracima i dvokrakim jezikom po sredini.

Sječivo tipa šamšir s dva uska žlijeba uz hrbat. Na sječivu s jedne strane oštećeni žig s nečitljivim obrisima brojeva.

Korice drvene presvučene u kožu, okovane na ustima i na vršku. Oko vi ukrašeni girlandom stiliziranih tulipana. Na koricama dva ornamentirana prstena s kolutovima za uvođenje gajtana.

Cijela dulj. 92 cm, dulj. sječ. 78 cm, šir. sječ. 3 cm, korice 81,5 cm

Inv. br. 31252

37. JATAGAN 31.10.1818 — 19.10.1819.

Držak presvučen u srebro s većim fasetiranim ušima bogato ukrašen filigranom i koraljnim zrnima. Na listolikom ukrasu sječiva ukras filigranskih rozeta s romboidima.

Sječivo jednobrido, ravno s uskim žlijebom uz hrbat. S obje strane

sječivo ukrašeno tauširanom ornamentikom. Na jednoj strani u ukras ukomponiran arabički tekst, koji u prijevodu glasi: »Uradio Salih, vlasnik Osman, 1234. godine.«

Cijela dulj. 80 cm, dulj. sječ. 64 cm, šir. sječ. 3,5 cm

Inv. br. 31262

38. JATAGAN 30.12.1845. — 19.12.1846.

Držak od bjelokosti s manjim polukružnim ušima. Spojnica i nastavak drška od željeza ukrašeni pozlaćenim viticama. Sječivo čelično, jednobrido, zakrivljeno s dva uska žlijeba uz hrbat. S obje strane sječiva tauširana pozlačena vitičasta ornamentika s arabičkim tekstovima, koji u prijevodu glase:

Avers: »Uradio Ibrahim 1262. vlasnik Hasan-aga.«

Revers: »Srce, zbog jedne duše svakoj duši se ne zamjeraj.«

Korice drvene presvučene u kožu okovane na ustima i na vršku mjeđenim limom. Na gornjem okovu kožna petlja.

Donji okov korica restauriran.

Cijela dulj. 72 cm, dulj. sječ. 57 cm, šir. sječ. 3,4 cm, korice 58,5 cm

Inv. br. 31263

39. JATAGAN 1715. ili 1853.

Držak od kosti s većim usječenim ušima. Spojnica od pozlaćenog bakra ukrašena koraljnim zrnima. Na nastavku drška filigranski ukras kolutića. Na listolikom ukrasu sječiva po jedno crveno stakleno »oko«. Sječivo jednobrido, zakrivljeno s dva uska žlijeba uz hrbat. Na jednoj strani znak Salamunove zvijezde, a s druge strane arabički natpis, koji je zbog oštećenja nečitljiv. Iz njega se može samo izdvojiti broj 127 koji bi se kao godina izrade mogao riješiti kao 1127. ili 1270. godina po Hidžri.

Korice drvene presvučene u kožu, okovane na ustima i na vršku. Okov na vršku završava glavicom nemani.

Korice restaurirane.

Cijela dulj. 69,5 cm, dulj. sječ. 55 cm, šir. sječ. 3 cm, korice 66,5 cm

Inv. br. 31264

40. JATAGAN Oko 1813—1814.

Držak od kosti s polukružnim ušima i rezbarenim naborima na koštanim oblogama. Spojnica drška od bakra ukrašena filigranom i koraljnim zrnima. Na nastavku drška bakreni okov s filigranskim ukrasom kolutića.

Sječivo jednobrido, zakrivljeno s uskim žlijebom uz hrbat. S jedne strane tauširani ukras, a s druge strane arabički tekst, koji u prijevodu glasi: »Uradio Hasan, vlasnik Ahmed. / Oslanjam se na mog Tvorca, rob.«

Korice iste kao kod kat. br. 39.

Cijela dulj. 72 cm, dulj. sječ. 58 cm, šir. sječ. 2,8 cm, korice 70 cm

Inv. br. 31265

41. JATAGAN 19. stoljeće

Držak od kosti s posrebnom, ukrašenom spojnicom. Nastavak drška s ukrasima u pozlati.

Sječivo jednobrido, ravno s uskim žlijebom uz hrbat. S obje strane sječiva pozlaćeni ukras vitica s arabičkim tekstovima, koji u prijevodu glase:

Avers: »Uradio Ahmed, vlasnik sejjid derviš Ismail. / Neka je ovaj nož njegovom vlasniku sretan / Moj Bože, od tebe želim blagoslov.«

Revers: »Oslonio sam se na Allaha.«

Korice drvene presvučene kožom sa srebrnim okovima na ustima i na vršku. Na gornjem okovu prsten s ušicom i četvrtastom alkom za uvođenje remena.

Cijela dulj. 66 cm, dulj. sječ. 51,5 cm, šir. sječ. 2,8 cm, korice 56 cm

Inv. br. 31266

42. JATAGAN 19. stoljeće

Držak od kosti s manjim zaobljenim ušima u kojima su ukrasi u obliku polukugli. Nastavak drška s jednostravnim glatkim okovom.

Sječivo jednobrido, zakrivljeno s dva žlijeba uz hrbat. S jedne strane sroliki žig u kojem je teško čitljiva riječ koja bi možda odgovarala osobnom imenu Lutfo (Lutvo) ili Nutko (?).

Korice drvene okovane u cijeloj duljini svijetlim limom s ukrasima zupčastih crta. Sprijeda zupčastim crtama izvedena ornamentika i znak polumjeseca i zvijezde. U gornjem dijelu korica kožni remeni s petljom za privješanje.

Cijela dulj. 40,5 cm, dulj. sječ. 29,4 cm, šir. sječ. 2,5 cm, korice 32 cm

Inv. br. 31267

43. NOŽ turski 18. stoljeće

Držak izrađen od raznobojnih koštanih pločica, ukrašen ukucanom tordiranom žicom. Na tjemenu glavice ukras filigrana. Spojnica i nastavak drška od mjedi s graviranim ukrasom. Sječivo jednobrido, ravno s dva uska žlijeba i ornamentiranim hrptom. S obje strane sječiva jetkana mjestimično pozlačena ornamentika s oštećenim natpisima na turskom jeziku. Bila je to molitva (dova) u obliku stiha. Sprijeda se čita samo završni tekst koji u prijevodu glasi: »... to je raj o Slavni«,

a na poledini dvije zadnje riječi: »... neka je zabranjeno.«

Korice drvene presvučene izlizanom baršunom, okovane na ustima i na vršku srebrnim limom.

Cijela dulj. 43,3 cm, dulj. sječ. 31 cm, šir. sječ. 2,2 cm, korice 32,5 cm

Inv. br. 31268

44. BODEŽ 19. stoljeće
 Držak od kosti s glavicom potkovasta oblika ukrašen okruglim sedenim pločicama i ukucanim mjedenim čavličima. Nastavak drška okovan srebrnim limom, ukrašen nizom zupčastih crtica. Sječivo dvobrido s tri žlijeba koji imaju zajedničko stjecište. Korice drvene presvučene kožom, okovane srebrnim prstenom na ustima. Donji dio korica obnovljen.
 Cijela dulj. 29,2 cm, dulj. sječ. 17,5 cm, šir. sječ. 2,8 cm, korice 15 cm
 Inv. br. 31269
45. ŠIPKA ZA NABIJANJE 19. stoljeće
 Šipka cilindrična oblika izrađena od željeza i mjedi. Glavica u obliku brazdane kuglice s alkom za privješanje srpolika oblika s tri proboja. Duljina 43 cm
 Inv. br. 31281

Dijelovi uniforme

46. KAPUT-ATILA austrougarske vojske Budimpešta, 1918.
 Dio ugarske službene uniforme višeg oficira. Kaput kratak od svijetloplave čohe s podstavom od crvenog tafta. Na prsima pet pari galona. Rukavi bogato izvezeni zlatnim gajtanom. Orukvice crvene boje. Na leđima zlatni gajtani. Ovratnik izvezen zlatnim koncem s po jednom zvijezdicom sa svake strane (oznaka čina generalmajora). Na podstavi: Misoga Sándor / CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ / Budapest / Váczi utcza 36.
 Dulj. 64 cm, šir. leđa 47 cm, dulj. rukava 60 cm
 Inv. br. 31324
47. KAPUT-ATILA austrougarske vojske Budimpešta, 1918.
 Dio gala uniforme višeg oficira. Kaput kratak od crvene čohe s podstavom od crvenog tafta. Na prsima pet pari galona. Rukavi bogato izvezeni zlatnim koncem. Na leđima zlatni gajtani. Ovratnik izvezen zlatnim koncem s po jednom zvijezdicom sa svake strane (oznaka čina generalmajora). Na podstavi natpis kao i kod br. 46.
 Dulj. 69 cm, šir. leđa 49 cm, dulj. rukava 60 cm
 Inv. br. 31325
48. HLAČE austrougarske vojske Budimpešta, 1918.
 Dio ugarske gala uniforme višeg oficira. Hlače od crvene čohe, bogato izvezene gajtanima od zlatnog konca, sužene prema gležnjevima zbog nošenja u čizmama. Odgovaraju kaputu pod br. 47.
 Dulj. nogavica 97 cm, šir. 57 cm
 Inv. br. 31326

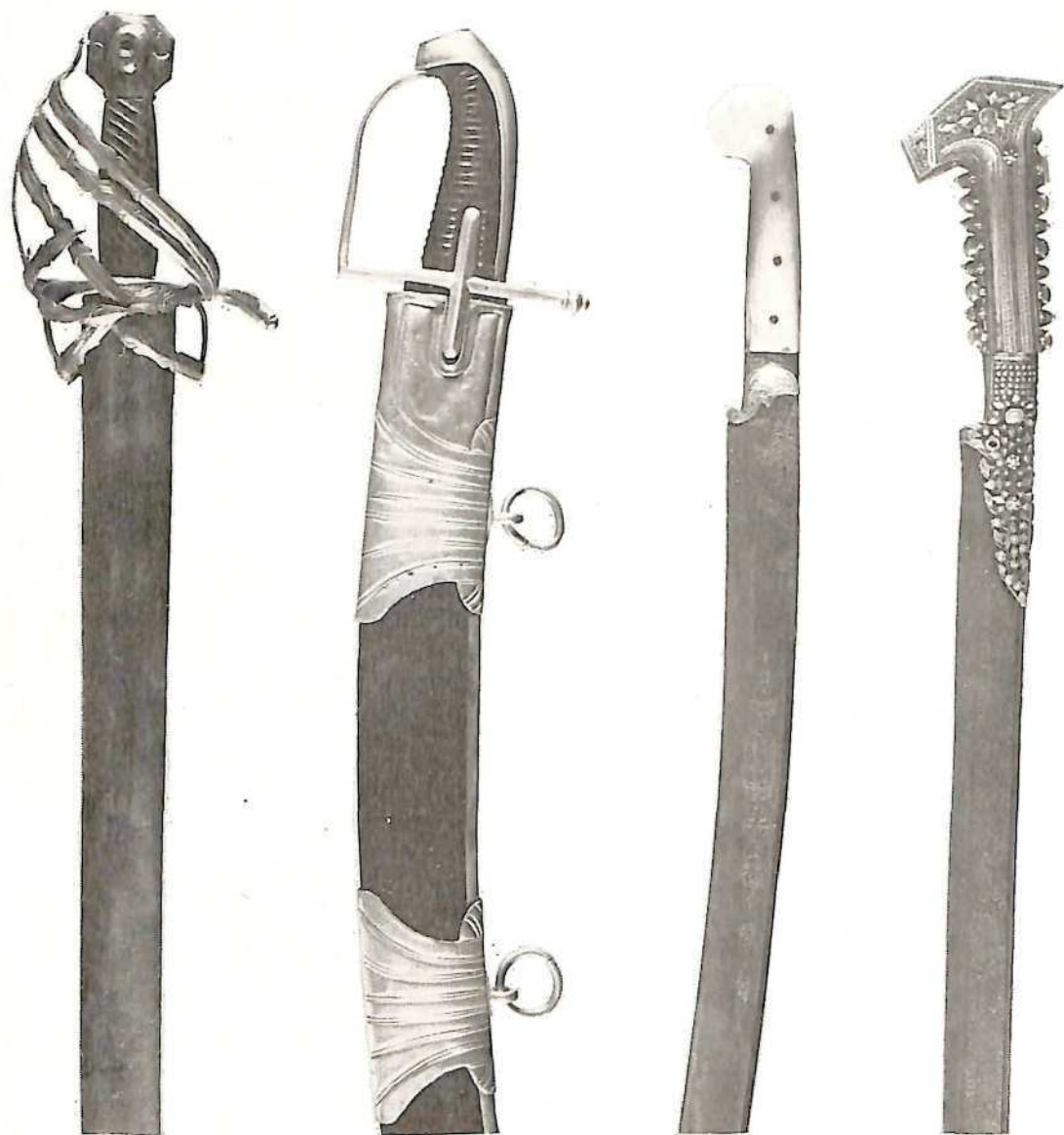
49. PERJANICA austrougarske vojske 1918.
 Izrađena od čapljina perja vezana pri dnu zlatnom trakom. Nosila se uz kalpak pod br. 52.
 Dulj. 40 cm
 Inv. br. 31328
50. KAPUT-ATILA austrougarske vojske Budimpešta, 1918.
 Dio ugarske zimske gala uniforme za više oficire. Kaput kratak od bijele čohe rubljen dabrovim krznom. Na prsima pet pari galona, na leđima zlatni gajtani. Rukavi bogato izvezeni zlatnim koncem. Krzneni obrub od dabrova krzna na rukavima i na ovratniku samo djelomično sačuvan.
 Dulj. 74 cm, šir. leđa 48 cm, dulj. rukava 64 cm
 Inv. br. 31329
51. POJAS (Feldbinde) austrougarske vojske 1918.
 Dio ugarske oficirske uniforme.
 Dulj. 100 cm
 Inv. br. 31332
52. KALPAK austrougarske vojske Budimpešta, 1918.
 Izrađen od dabrova krzna i crvenog filca, iznutra podstavljen crnim taftom. Na kalpak učvršćen prepleteni gajtan od zlatnog konca. Unutarnji rub pojačan kožom. Manjka remen za nošenje kalpaka. Odgovara kaputu pod br. 50.
 Vis. 16,5 cm, promjer 21 × 15 cm
 Inv. br. 31327
53. KACIGA dragonskog oficira austrougarske vojske Do 1916.
 Sastoji se od polukalote izrađene od tankog pocinčanog lima lakiranog izvana sjajnim crnim lakom. Nad polukalotom proteže se široka kresta izrađena od pozlaćenog mesinganog lima. S obje strane kreste prikaz borbe lava sa zmijom. S prednje strane kacige austrijski dvo-glavi orao od pozlaćenog lima s inicijalima »FJ I«. S obje strane kacige učvršćen metalni remen s lavljim glavama. Iznutra podstava od kože i svile.
 Vis. 28 cm, promjer 25 × 17,5 cm
 Inv. br. 31330
54. PORTEPE (zglobni gajtan) austrougarskih oficira 1916—1918.
 Sastoji se od remena izrađenog od jelenje kože na koji je našivena traka od zlatnog konca s crnim prugama. Završava kitom izrađenom od pozlaćene žice. Na dnu kite nalazi se monogram »K« (Karlo).
 Dulj. 48 cm
 Inv. br. 31331

Ostali predmeti

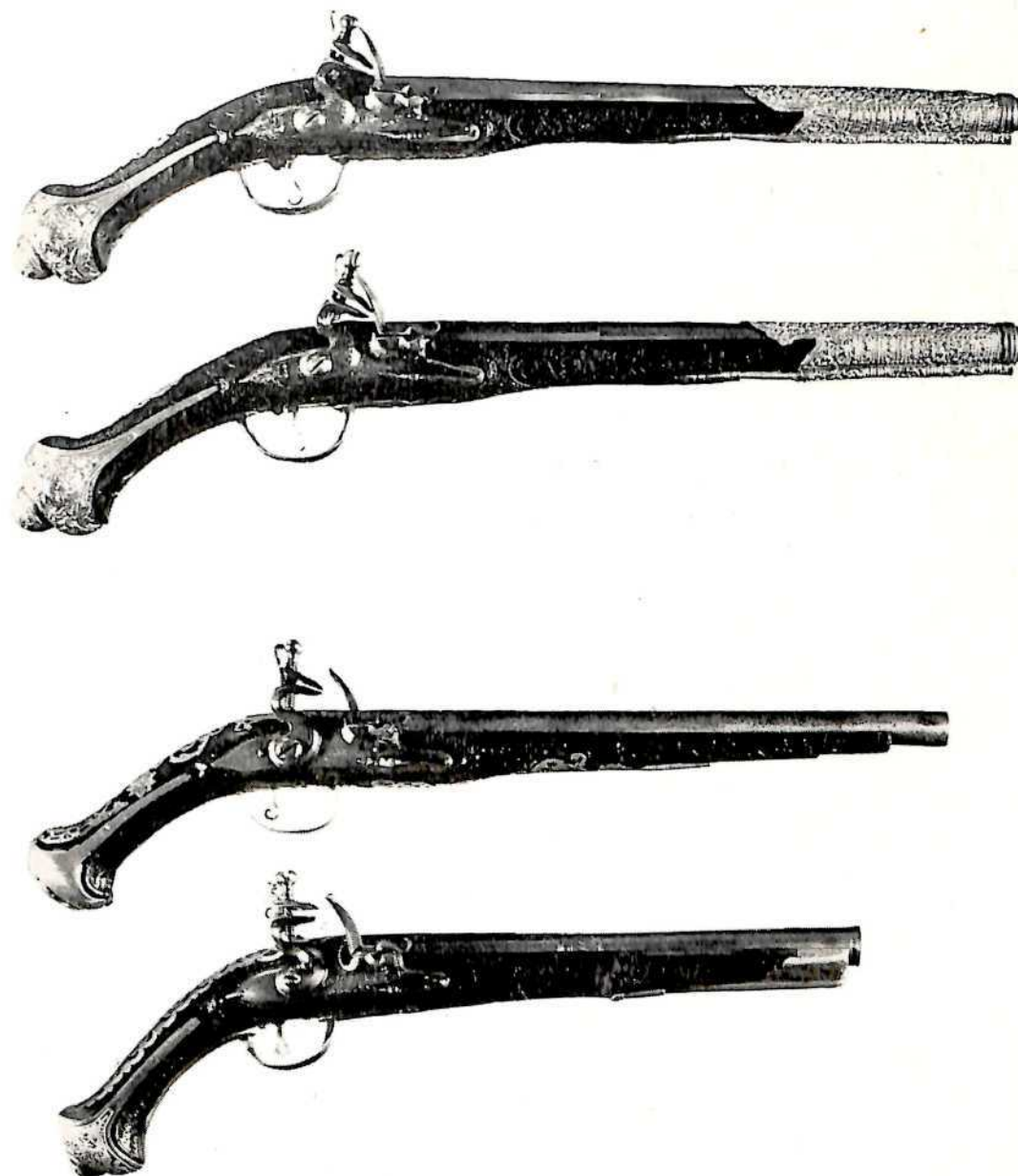
55. ŠTAP generalski 1918.
Štap drven, stanjen prema vršku koji je prekriven pozlaćenim ornamentiranim okovom. Glavica u obliku okruglog jastuka na kaneliranom postolju s pozlatom. Drvo štapa probijeno za uvođenje gajtana.
Dulj. 110,5 cm
Inv. br. 31284
56. ZNAK ZA IDENTIFIKACIJU 1914—1918.
Znak izrađen u obliku mjedene kutijice u kojoj su osnovni podaci osobe na štampanom papirnatom obrascu.
Vel. 3,3 × 5,8 cm
Inv. br. 31334
57. FOTOGRAFIJA Ivana Schwarza kao majora vjerojatno iz 1910.
Pod staklom na drvenoj podlozi.
Foto Weinrich, Zagreb.
Vel. 17 × 11 cm
Inv. br. 31196
58. VOZNA KARTA Zagreb — Zidani Most od 1. XI 1918.
Štampa, karton, vel. 5,6 × 3 cm
Inv. br. 31199
59. POSJETNICE na ime generalmajora Ivana Schwarza zapovjednika zemaljskog oružništva na hrvatskom i na njemačkom jeziku (2 kom).
Papir, vel. 6,5 × 11 cm
Inv. br. 31201/2, 4
60. LEGITIMACIJA oružničkog zapovjedništva na ime Ivana Schwarza izdana u Zagrebu 24. I 1913.
Papir u koricama od kože, vel. 11,7 × 7,5 cm
Inv. br. 31197
61. ŠTAP drveni za šetnju s glavicom u obliku kugle izrađene od oniksa.
Dulj. 86 cm
Inv. br. 31173
62. ŠTAP konjički od bambusova drveta, ovijen tankim konopom pri vršku.
Glavica srebrna, kljunasto oblikovana, tordirana, s natpisom: »dump Teja.«
Dulj. 75 cm
Inv. br. 31176
63. BIČ konjički od prepletene kože s petljom.
Dulj. 132,5 cm
Inv. br. 31175
64. POVELJA o imenovanju Ivana Schwarza pukovnikom od 13. II 1915.
Papir, vel. 65,5 × 75 cm
Inv. br. 31177
65. FOTOGRAFIJA parobroda na Savi snimljena u Srijemskoj Mitrovici.
Vel. 20 × 26 cm
Inv. br. 31192
66. SNIMAK Zagreba. Pogled na današnji Trg kralja Tomislava.
Po fotografiji Mosingera i Breyera.
Tiskanica, 21 × 30,5 cm
Inv. br. 31186
67. FOTOGRAFIJA iz lova, Szolnok, 17. XII 1897. Na poledini oznaka broja ubijene divljači: 133 zečeva, 18 lisica i jedna divlja mačka.
Karton, 19,8 × 25 cm
Inv. br. 31184
68. FOTOGRAFIJA iz lova kojemu je prisustvovao prijestolonasljednik Franjo Ferdinand, Kupinovo (?).
Karton u okviru pod staklom, vel. 38 × 43,5 cm
Inv. br. 31194 a
69. FOTOGRAFIJA iz lova kojemu je prisustvovao prijestolonasljednik Franjo Ferdinand, Kupinovo (?).
Karton u okviru pod staklom, vel. 38 × 43,5 cm
Inv. br. 31195
70. LOVNA KARTA na ime Ivana Schwarza izdana u Zagrebu 31. VII 1918.
Papir, 10,5 × 17 cm
Inv. br. 31198
71. MOLBA Ivana Schwarza za dodjelu ugarskog plemstva upućena caru Franji Josipu I 12. VIII 1916. godine.
Inv. br. 31178
72. ŽIVOTOPIS Ivana Schwarza pisan vlastitom rukom kao prilog molbi za dodjelu plemstva.
Inv. br. 31178/2

73. MOLBA Ivana Schwarza za dodjelu predikata k ugarskom plemstvu upućena caru Karlu I 6. XI 1917. godine.
Inv. br. 31178/4
74. OPIS GRBA obitelji Schwarz
Inv. br. 31178/6 b
75. OBAVIJEST o dodjeli ugarskog plemstva Ivanu Schwarzu i njegovim potomcima od 16. VI 1917.
Inv. br. 31178/5
76. OBAVIJEST o dodjeli predikata »de Petrinja« od 30. VII 1918.
Inv. br. 31178/25
77. OBAVIJEST Ravnateljstva pomoćnih ureda kr. ug. ministarstva pri dvoru od 5. VIII 1918. o dodjeli predikata i potraživanje naplate preostale svote.
Inv. br. 31178/23
78. MOLBA Ivana Schwarza od 4. VIII 1918. upućena ministru zemaljske obrane radi dodjele potpore za nabavku generalske službene, svečane i gala uniforme.
Inv. br. 31178/22
79. DOZNAČNA KNJIGA ZA NABAVU ODORNIH PREDMETA I TVORIVA IZ ERARSKIH ZALIHA UZ NAKNADU CIJENE na ime pukovnika Ivana Schwarza izdana u Zagrebu 7. I 1918.
Inv. br. 31178/20

ILUSTRACIJA

Sl. 1. Schiavona, sablja husarska, dva jatagana, kat. br. 6, 5, 38, 37.

Sl. 2. Pištolji na kremen, kat. br. 27, 28, 31, 30.